

якісних характеристик трудових ресурсів, підвищенню рівня освіти, культури та загального рівня життя.

Отже, під час визначення майбутніх пріоритетів повоєнного економічного розвитку України варто взяти до уваги досвід західноєвропейських країн, який засвідчує, що навіть в умовах критичної обмеженості фінансових, матеріальних та людських ресурсів розвиток соціальної сфери та соціального захисту населення є необхідною і важливою складовою відродження економіки, що потребує прямої фінансової підтримки держави та проведення активної регуляторної та нормативно-правової політики щодо розвитку соціального забезпечення та соціальних гарантій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Великобританія. Отв. ред. С.В. Пронин, Е.С. Хесин. Москва: Мысль, 1972. 478 с.
2. Кембриджская экономическая история Европы Нового и Новейшего времени. (Т. 2: 1870 – наши дни). Москва: Институт Гайдара, 2013. 624 с.
3. Федеративная Республика Германии. Отв. ред. В.Н. Шенаев. Москва: Мысль, 1973. 472 с.
4. Франция. Отв. ред. Ю. И. Рубинский. Москва: Мысль, 1973. 464 с.

Анатолій ГРИГОРУК

*Кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри філософії та суспільних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
a.hryhoruk@ukr.net*

Євгенія ГУЛЬОВСЬКА

*Здобувачка другого освітнього рівня вищої освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
Тернопіль, Україна,
yevhenia12.03.2001@gmail.com*

ЦІННОСТІ ТА ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Банківська система – це сукупність банків та фінансових установ, які надають різноманітні банківські послуги, такі як зберігання грошей, кредитування, електронні перекази, обмін валют тощо. Банківська система України складається з Національного банку України та системи комерційних, державних та національних банків, кожен з яких відповідає

за певну сферу діяльності. Головною метою діяльності банківської системи є забезпечення фінансової стабільності економіки та задоволення фінансових потреб населення та підприємств [1].

Банківська система будучи важливою складовою фінансової системи України відіграє важливу роль в економічному розвитку нашої держави, виступає головним механізмом фінансово-кредитних відносин у державі. Адже саме банківська система здійснює розподіл фінансових ресурсів та грошових коштів, тобто завдяки їй відбувається мобілізація та залучення коштів в економічний обіг. Сьогодні на банківську систему негативно впливають ті процеси, які відбуваються в країні. Зокрема політична та військова нестабільність, які призвели до інфляції та загальноекономічної дестабілізації банківської системи України, в тому числі вони негативно впливають і на діяльність банків [2].

У процесі розвитку банківської системи було розроблено принципи та цінності, які забезпечують стабільність у діяльності банків. Вони з плином часу змінюються і пристосовуються до умов ринку і мають на меті забезпечення подальшого стабільного функціонування та розвитку банківської системи.

На сьогоднішній момент діяльність банківської системи ґрунтується на поєднанні таких цінностей, як відкритість, результативність, інноваційність та розвиток [3].

Відкритість як одна з цінностей діяльності банківської системи означає, що банки здійснюють свою діяльність відкрито, тобто за бажанням клієнт може отримати усю інформацію, яка його цікавить, в тому числі про послуги, які надає банк, вартість та умови їх надання, а також про його фінансову стійкість та ризики, пов'язані з їхньою діяльністю. Відкритість також передбачає можливість діалогу з клієнтами та суспільством загалом. Це здійснюється для того, щоб розуміти потреби клієнтів та їх очікування, і в подальшому враховувати їх у своїй діяльності. Відкритість допомагає зберегти довіру клієнтів та суспільства до банків та сприяє розвитку фінансової стабільності та економічного зростання банків.

Друга цінність – результативність у діяльності банківської системи передбачає успішність діяльності банку або банківської системи загалом, тобто наскільки успішно вона виконує покладені на неї функції і досягає поставлених цілей. Оцінка результативності включає аналіз його фінансових результатів, таких як прибуток, рентабельність, ліквідність та кредитний портфель. Успішна банківська система здатна залучати ресурси від клієнтів та інвесторів, надавати різноманітні банківські послуги та ефективно керувати своїми ресурсами, забезпечуючи своєчасне

задоволення потреб клієнтів та максимальну прибутковість. Результативність банківської системи є важливим показником для її розвитку та конкурентоспроможності на ринку, а також для забезпечення стабільності фінансової системи в цілому.

Наступною цінністю є інноваційність, яка у діяльності банківської системи означає впровадження нових технологій, продуктів та послуг, що спрощують та вдосконалюють процеси банківської діяльності та забезпечують більш зручні та ефективні фінансові послуги для клієнтів. Інноваційність охоплює багато аспектів банківської діяльності, таких як: платіжні технології, клієнтські сервіси, ризик-менеджмент та безпеку, фінансові продукти та послуги. Наприклад, банки можуть впроваджувати нові цифрові технології, такі як мобільні додатки та інтернет-банкінг, щоб забезпечити своїм клієнтам більш зручний та швидкий доступ до банківських послуг. Крім того, вони можуть використовувати штучний інтелект та аналітику даних для покращення процесів кредитування та ризик-менеджменту. Також важливим аспектом інноваційної діяльності банківської системи є впровадження нових продуктів та послуг, що можуть відповідати змінним потребам клієнтів та забезпечувати конкурентну перевагу на ринку [3].

Інноваційність є ключовим елементом стратегії розвитку банківських установ, що дозволяє їм забезпечувати стійкий ріст та підтримувати високий рівень конкурентоспроможності в галузі.

Останньою цінністю банківської системи є результативність. Її можна оцінювати за різними показниками. Основні з них – це прибуток, рентабельність та ефективність. Прибуток є головним показником фінансової результативності банку. Це сума грошей, яку банк отримав від процентів, комісійних відрахувань та інших операцій після відрахування витрат. Банк, який має високий прибуток, може забезпечити високу рентабельність та здатність розвиватись.

Банк, який працює ефективно, витрачає мінімум коштів на досягнення своїх фінансових цілей. Окрім цього, банки можуть оцінювати свою результативність за допомогою різних показників, таких як рівень кредитного ризику, ліквідність, ступінь розвитку мережі відділень та інші.

Результативність діяльності банківської системи залежить від багатьох факторів, але найголовнішим фактором є здатність банку забезпечувати своєчасне та якісне обслуговування клієнтів, здатність збільшувати свої прибутки та ефективно використовувати свої ресурси для власного розвитку.

Не менш важливими в функціонуванні банківської системи є принципи її діяльності, зокрема прозорість, клієнтоорієнтованість, рівність і відповідальність. Прозорість як принцип діяльності банків передбачає те, що вони за потреби можуть оприлюднити інформацію про свої ділові практики та відносини з клієнтами, а також про способи управління ризиками та фінансовою діяльністю.

Клієнтоорієнтованість зумовила орієнтацію банків на задоволення потреб клієнтів. Це означає, що банк повинен розуміти потреби клієнтів та намагатися максимально задовольнити їх. Клієнтоорієнтованість є важливою складовою успіху банків, оскільки вона дозволяє забезпечити лояльність клієнтів, що в свою чергу може призвести до збільшення доходів та позиціонування банку на ринку.

Рівність у діяльності банків вимагає розроблення єдиної законодавчої бази відповідно до якої повинні діяти всі банки. Тобто одні і ті ж правила та стандарти для всіх банків, щодо зберігання коштів клієнтів, надання кредитів та інших фінансових послуг, а також обов'язок здійснювати фінансовий моніторинг та запобігати відмиванню грошей. Крім того, рівність у діяльності банків передбачає те, що всі банки повинні мати однаковий доступ до ринку та не повинні мати привілейованого становища перед іншими банками. Це допомагає забезпечити конкурентне середовище на фінансовому ринку та запобігти появі монополій.

Відповідальність у діяльності банків передбачає дотримання ними законів та нормативних актів, що регулюють їхню діяльність. Зокрема, банки повинні дотримуватися встановлених законом вимог щодо збереження та забезпечення безпеки клієнтських коштів, проведення операцій з урахуванням встановлених лімітів та правил, а також виконання інших вимог, що визначаються законом. При порушенні банком встановлених норм та вимог можуть бути застосовані різноманітні санкції, які передбачені законом.

Отже, функціонування банківської системи будується на певних цінностях та принципах, які були розроблені у процесі її створення. Вони мають на меті забезпечення стабільної діяльності банківської системи і формування довіри до неї з боку клієнтів та суспільства загалом.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кузнецова С.А. Банківська система : навч. посіб. / С.А. Кузнецова, Т.М. Болгар, З.С. Пестовська; за ред. С.А. Кузнецової. К. : ЦУЛ, 2014. 400 с.
2. Федевич, Л., Ливдар, М., Межирицька, Я. Банківська система України: сучасний стан та перспективи розвитку / Л. Федевич, М. Ливдар, Я.

3. Банківська система України: монографія / В. В. Коваленко, О. Г. Коренєва, К. Ф. Черкашина, О. В. Крухмаль. Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2010. 187 с.

Любов ЛИТВИН

*Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри філософії та суспільних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка,
Тернопіль, Україна
lhm230766@tntpu.edu.ua*

БІЗНЕС-ЦІННОСТІ ЯК ОСНОВА КОНКУРЕНТНОЇ ПЕРЕВАГИ

Сьогодні, зважаючи на ситуацію в Україні, пов'язану з повномасштабним вторгненням РФ, діяльність підприємств і організацій зіштовхнулася із новими викликами. Компанії оперативно адаптували операційні процеси до нових умов та звернули особливу увагу на дуже важливу складову бізнесу – корпоративну культуру. Саме корпоративна культура забезпечує вирішення проблемних питань, що виникають в умовах сьогодення, визначає ціннісний потенціал, який мотивує діяльність працівників, сприяє формуванню нової стратегії й моделі бізнесу, та побудови на їх основі нової системи цінностей.

Цінність – це щось особливе, те, що компанія містить у собі, прагне зберегти або мати в майбутньому. Конкурентна перевага компанії – це будь-яка ексклюзивна цінність, яку має компанія і яка дає їй перевагу перед конкурентами.

Цінності компанії – головні принципи, які використовуються при взаємодії з іншими компаніями та співробітниками; цінності, які необхідні для створення сильної корпоративної культури, згуртування команди та допомоги у прийнятті правильних рішень.

Виділяють дві групи принципів компанії: базові та вищі. Базові принципи підтримують ефективність роботи компанії на належному рівні. До базових цінностей відносяться: керованість, досяжність, командність, темп.

Вищі принципи сприяють досягненню лідерства на ринку, виходу на міжнародний рівень або інших великих цілей. До вищих цінностей організації відносяться: проактивність, прагнення до інновацій, клієнтність, конкурентність.

Формування цінностей компанії значною мірою залежить від цілей даної компанії. Вчені виділяють два способи створення корпоративних